

بررسی وضعیت کفایت ید در دانش آموزان ۱۰-۷ ساله استان مرکزی در سال ۱۳۸۰

دکتر محسن نقوی^۱، علی اکبر رضائی آشتیانی^۲، دکتر ربابه شیخ الاسلام^۳، نغمه تشکری^۴، دکتر سپیده حج فروش^۵، دکتر فریدون عزیزی^{۶*}

^۱ - محقق ارشد (PhD اپیدمیولوژی)، معاونت سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

^۲ - مربی، عضو هیئت علمی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک.

^۳ - استادیار (PhD اپیدمیولوژی)، معاونت سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

^۴ - لیسانس تغذیه، معاونت سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

^۵ - پزشک عمومی، مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

^۶ - استاد (فوق تخصص غدد)، مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

تاریخ دریافت ۸۴/۶/۵، تاریخ پذیرش ۸۴/۱۰/۷

چکیده

مقدمه: استان مرکزی یکی از مناطقی است که در مطالعات قبل از یدرسانی، دارای شیوع بالای گواتر آندمیک بوده است. در ایران برنامه کنترل و پیشگیری از بروز این اختلالات از جمله تولید و توزیع نمک یددار از سال ۱۳۶۸ به مرحله اجرا درآمده است. این بررسی به منظور پایش برنامه کشوری مبارزه با کمبود ید در سال ۱۳۸۰ در دانش آموزان ۷ تا ۱۰ ساله استان مرکزی انجام شد.

روش کار: طی یک بررسی توصیفی - مقطعی از طریق نمونه‌گیری تصادفی ۱۲۰۰ دانش آموز (به تعداد مساوی دختر و پسر) انتخاب شدند. شیوع گواتر از طریق معاینه بالینی بررسی و بیماری طبق تقسیم‌بندی سازمان جهانی بهداشت درجه‌بندی شد. نمونه ادرار از یک دهم نمونه‌ها اخذ گردید و اندازه‌گیری ید ادرار به روش هضم انجام شد. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های آماری تی، مجذور کا و پیرسون تجزیه و تحلیل گردید.

نتایج: شیوع کلی گواتر در دانش آموزان استان، ۴/۴ درصد و در دختران و پسران نیز هر یک ۴/۴ درصد بود. میانه ید ادرار در جمعیت مورد مطالعه ۱۶/۷ میکروگرم در دسی لیتر بود. در ۸۱/۲ درصد موارد ید ادرار بیشتر از ۱۰ و در ۹/۳ درصد موارد کمتر از ۵ میکروگرم در دسی لیتر بود. هیچ موردی از ید ادرار کمتر از ۲ میکروگرم در دسی لیتر وجود نداشت. تفاوتی در شیوع گواتر و میزان ید ادرار بین دو جنس و نیز بین دانش آموزان شهر و روستا مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این بررسی نشان می‌دهد که در مقایسه با بررسی کشوری سال ۱۳۷۵ میزان گواتر در دانش آموزان کاهش معنی‌داری داشته و ید ادرار دانش آموزان استان مرکزی هم‌چنان در حد مطلوب سازمان جهانی بهداشت می‌باشد. لذا استان مرکزی در زمره مناطق "عاری از کمبود ید" محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: کمبود ید، گواتر، ید ادرار

*نویسنده مسئول: تهران، مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. تلفن: ۰۲۱-۲۲۴۰۹۳۰۹

فاکس: ۰۲۱-۲۲۴۰۲۴۶۳

E mail: azizi@erc.ac.ir